

"Az erdélyi örmények történetéből címmel a szerző, *Gazdovits Miklós* dedikálja művét május 12-én, pénteken délután 1 órakor a Röser - könyvesboltban. Bemutatót mond *Lászlóffy Aladár*.

A kiadvány az Egyetemes Magyar Képzőművészeti Egyesület (Stockholm) támogatásával készült el."

Párizsból érkezett MTI-jelentés

Május 9-én Besanconban a 24-ik Nemzetközi Genealógiai és Heraldikai Kongresszuson életműdíjjal tüntették ki *Gudenus János József* genealógust.

Az 53 éves kutató a besanconi Kongresszusi Palotában vette át a kitüntetést *A magyarországi főnemesség XX. századi genealógiája* című, ötkötetes alkotásért.

Gudenus a párizsi Magyar Katolikus Misszió előadást tartott *A magyar nemesség elmúlt évtizede* címmel.

A Népszabadság május 15-én interjút közölt a genealógussal, ebből idézünk:

"Bárói származása súlyos tehernek bizonyult, az iskolai nyilvántartásban a neve előtt ott volt a megbélyegző "x", egyetemre, főiskolára nem mehetett. /.../

A Gudenusok németalföldi eredetűek: a van Gudenek a XVI. század második felében Orániai Vilmostal együtt lovagoltak be Hessen-Kassel tartományba. /.../

Segítséget jelent, hogy nevét a Magyarországon arisztokrata családok leszármazottai már ismerik, sokan Budapestre látogatva személyesen jelentkeznek nála.

Az ausztriai rokonok nem ennyire szívélyesek. Amikor néhány éve levélben megkereste őket, s beszámolt a magyarországi ág sorsáról, a válasz tömör volt: 'Nem kell panaszkodni'.

- Azt hitték, hogy pénzt akarok - teszi hozzá fanyar mosollyal Gudenus, aki életében először 1992-ben járt Nyugaton, Ausztriában. A kutató egyébként nemrég két új munkával is elkészült: az egyik 400 oldalas tanulmány az örmény eredetű magyar nemesi családokat, a másik a Rákóczi-fejedelmek leszármazottait veszi számba."

Híradó

Az *Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája* című kötet reményeink szerint a 2000-ik, millenniumi évben jelenik meg. Kérem a tisztelt olvasók segítségét, hogy a családok feldolgozásához leszármazási táblázatokat, gyászjelentéseket, anyakönyvi kivonatokat küldjenek.

Ezt a felhívást hónapok óta közreadtuk. Májusi számunkban a szerző ezt közölte:

Az örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája című kiadványt 1999. október elején kezdtem el gyűjteni és rendszerezni, s célul tűztem ki, hogy a kéziratot 2000. június 30-án lezárom. A készülő kötetben tárgyalt 53 család közül a következőkről: Buzáth (szigeti), Hankovics, Lázár, Pátrubán, Szarukán, Török - még igen kevés az adat, a következő öt családról pedig: Gáspár, Jeremiás, Pászákász, Petraskó, Rátz (Pát) - semmi információval nem rendelkezem. /.../

Gudenus János József

Az EÖGYKE kiadói felhívása:

Annak érdekében, hogy a tervezett könyv külalakjában, grafikai-nyomdai kivitelében is méltó, millenniumi kiadvány lehessen, kérjük, hogy akinek birtokában található színes címerrajz, vagy nemesi levél, színes fotón vagy színes fénymásolaton küldje el, hogy a könyv illusztrációs anyaga is gazdag legyen.

(A színes reprodukció vagy színes fénymásolat költségét az EÖGYKE, mint a könyv kiadója átvállalja, csupán a bonyolításra nincs lehetőségünk.)

A következő családok színes címerrajza hiányzik még: Balta, Bogdánffy, Buzát, Csiky (csíksomlyói), Csomák, Gáspár, Govrik (fegyverneki), Hankovics, Issekutz (marosvásárhelyi), Jakabffy, Jeremiás, Korbuly (lompérdi), Lászlóffy, Lázár, Lengyel (ebesfalvi), Markovits (kisterpesti, spizzai gróf), Mártonffy, Pap báró, Pászákász, Petraskó, Rátz, Szarukán, Vertán (szombatsági), Vikol.

Szamosújvár 300 éves városalapítási évfordulóját ünnepli 2000-ben. Az évforduló tiszteletére a Pro Armenia Alapítvány képes történeti albumot szeretne kiadni, amelynek címe: **Szamosújvár képes története**. A kiadvány magyar, angol, német és román nyelven jelenik meg. Pályázati kérelmet nyújtottunk be a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumhoz, valamint az Illyés Közalapítványhoz. A kiadványt a Pro Armenia Alapítvány fogja forgalmazni. Előzetes becslések szerint ára 1000 Ft lesz. Köszönettel fogadjuk azoknak a támogatását, akik a nyomtatási költség fedezésében segíteni tudnak. Adományokat az EÖGYKE útján is lehet teljesíteni, a céladomány feltüntetésével. Az adományozók nevét a kiadványban feltüntetjük. Előzetes megrendelést is fogadunk.

Tarisnyás Csilla a Pro Armenia Alapítvány elnöke

Felhívás

A szamosújvári templomba visszakerült Rubens-képpel kapcsolatos biztonsági berendezések költségeire továbbra is gyűjtünk! Ugyancsak folytatjuk a gyűjtést az erzsébetvárosi templom felújítására! Kérünk mindenkit, tehetségéhez mérten támogassa ezt a két, igen fontos célt. Az adományokat az impresszumban (a lap végén) is közölt címen (az EÖGYKE székhelyén) és bankszámlán is el lehet juttatni.

Köszönettel tartozunk a beérkezett adományokért: *Dániel T. Zoltán* úr a szamosújvári és gyergyószentmiklósi templom szükségleteire 25.000 forintot adományozott. *Lászlóffy Manna* a szamosújvári, *Cserhalmi Lajosné* Baby néni a gyergyószentmiklósi templom helyreállítására áldozott.

Tájékoztatjuk közösségünk tagjait, hogy **Szamosújváron a Világosító Szent Gergely ünnepség** 2000. július 1. napján (szombat) lesz. Az örmény szertartású római katolikus ünnepi szentmise 10 órakor kezdődik a székesegyházban.

A szamosújvári plébánia tájékoztatása szerint: Rubens; Krisztus levétele a keresztről c. festményének megtekintése a következő rend szerint történhet:

- általában szentmise előtt és után
- vasárnap de 10-11 óráig
- kedden du. 17-18 óra között

Amennyiben ezen időpontoktól eltérő időben kívánják csoportok megtekinteni, úgy azt előre jelezzék az Örmény Katolikus Plébánián, Gábor Testvérnél (Bakó István Csaba plébános úrnál) (levélcím: R-3475 Gherla, Parohia Armeano Catolica, Str. Stefan cel Mare Nr. 5., jud. Cluj, telefon /fax: 00-40-64-241-916).

Millenniumi könyvújdonság ősszel!

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület a millenniumi év őszen kiadja *Gudenus János József Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája* c. könyvét kb. 540 oldal terjedelemben.

A könyvben 53 magyarörmény nemesi család kerül feldolgozásra: ragemelések, címerleírás, színes címerrajz és a leszármazási táblázatok feltüntetésével. Az egyesület a könyv kiadásával bizonyítani kívánja a magyarrá vált örménység egész társadalmunkat behálózó múltját, jelenét.

Éppen ezért a könyvet adományozás útján kívánjuk eljuttatni a közgyűjteményeknek, felsőfokú tanintézetek könyvtárainak és fontosabb civil szervezeteknek, itthon és otthon.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület pályázatot nyújtott be a könyv támogatására, az odaítélhető összeg azonban annak elnyerése esetén sem fedezi a kiadási költségeket.

Ezért kérjük Tisztelt Olvasóinkat, amennyiben módjuk van, támogassák egyedülálló tervünk megvalósulását. Támogatás postai úton az egyesület számlájára is történhet, megjelölve: "támogatás a genealógia könyv kiadásához".

A támogatók jegyzékét a könyvben megjelentetjük. Segítségüket előre is hálásan köszönjük.

Az egyesület egyidejűleg előjegyzést indít a könyvre azzal, hogy jelentkezés és 3.000 Ft adomány befizetése esetén biztosítjuk a szerzői dedikálást is.

Jelentkezésüket postai úton is megtehetik, egyidejű befizetés mellett az egyesület bankszámlájára.

Kérjük feltüntetni: "genealógiai könyv adománya és dedikálása" - határidő augusztus 31.

Június 10-12 között tartják, 10 órai kezdettel Budapesten az örmények nemzetközi konferenciáját a Hotel Mercure-ben (Krisztina krt. 41-43). A konferencia hivatalos nyelve az örmény. 12-én 10 órakor kerül felállításra az Örményországból érkező kökereszt az V. ker. Petőfi téren.

A budapesti XI. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzat június 3-án 17 órakor a kerület nemzetiségi műsorában örmény versekkel és örmény népzenevel képviseltette magát. Közreműködött *Várady Mária* színművésznő és *Jengibarján Dávid* harmonikaművész. Az esemény helyszíne a Szent Margit gimnázium volt.

A budapesti XII. kerület Művelődési Házában (a MOM Kultúrházban) május 19-én, pénteken nagyszerű zongoraestet adott *Szilvay Ingrid* művésznő. A magyarörmény zongoraművész önálló estjének műsorán XX. századi táncminiatűrök hangzottak el. Ravel - Debussy - Granados- és Sosztakovics-művek között szerepelt Hacsaturján két szerzeménye, egy keringő Lermontov *Álarcosbál* című drámájához, valamint az örmény szerző Örmény népi tánc című műve. Az előadó mesélt is a zeneművekről, így a közönség tapsával ráadásra is kényszerítette a kedves, nőies, tehetséges művészt. Szó esett arról, hogy az örmény népzene hatása éppen Bartók erdélyi, népzenei gyűjtései során érezhető ki abban a zenében, amely az estet zárta: Bartók Román népi táncok című darabja.

Lapunk megjelenésekor, június 8-án délelőtt avatják fel a Liszt Ferenc Zeneakadémia III. emeleti, 37-es számú termében Viski János magyar-örmény zeneszerző márvány emléktábláját.

(Ezzel kapcsolatba emlékeztetjük Olvasóinkat, hogy *Viski János fiatalkori évei* címen *Fancsali János* jelentetett meg két éve könyvet az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat első köteteként - a Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület támogatásával - a szerző kiadása, Budapest, 1988.) A

könyv az EÖGYKE-nél még megvásárolható 600.- Ft-os áron.

Június 11-én, Pütkös vasárnapján kerül sor Csíkszépvízen a Száva-család éves találkozójára. Ebből az alkalomból dr. Száva T. Sándor A csíkszépvízi Száva-család c. könyvét átadja az Európa több országából összegyűlt családtagoknak.

A **Fővárosi Örmény Klub** szokásos klubestje 2000. június 15-én lesz a Magyarok Házában, Budapest, V. kerület, Semmelweis u. 1-3. alatt, a zeneteremben.

A klub vendége ezúttal *Murádin Jenő* kolozsvári művészettörténész, aki vetítettképes előadást tart Munkácsy Mihály halálának 100. évfordulója alkalmából.

Az EÖGYKE székhelyén (Budapest I. Donáti a 71a) megvásárolható Ávedik Lukács Erzsébetváros monográfiája c. műve (1896, Szamosújvár) fénymásolt kivitelben, 2 ezer Ft-ért. Ugyanitt kapható a Szongott-sorozat (Szamosújvár monográfiája) reprint kivitelű, utolsó kötete, A magyarörmény metropolisz (1901, Szamosújvár) 1.500 forintos áron, illetve a megjelent Szongott-kötetek, valamint dr. Száva Tibor Sándor A csíkszépvízi Száva-család története c. család-monográfiája, a Száva- és a Zakariás-család leszármazási táblázatával.

Ugyanitt az első egyházi konferencia anyaga "Az örmény katolikus Egyház története és művészete" címen. (A konferencia Budapesten, 1997 november 20-22-én zajlott. - A kötet az Erdélyi Örmény Múzeum c. sorozat 2. darabja, megjelenését a budapesti II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat, valamint a BÖKÖT - a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása - támogatta. Kiadó: EÖGYKE, 1999.)

Április 7-én és 8-án a marosvásárhelyi székhelyű Kós Károly Alapítvány tudományos ülészekán Moszkovits Károlyné Osztian Aranka az erdélyi örményekről tartott előadást.

A bejlerbej indulója

Avagy: a Fővárosi Örmény Klub május havi találkozóját a **Kecskés Együttes** fellépése tette gazdaggá.

Az együttes régi korok muzsikáját szólaltatja meg, alapvetően az adott kor hangszerein. Különböző lantok, hegedűk, sámánsípok, harsonák, dobok, stb. A régebbi korok muzsikájához tartozik nemcsak az, amit - mondjuk - Bécsben játszottak a XVI-XVII. században, de az is, amit ekkortájt a török udvarban "húztak talp alá".

Vagy fújtak... mint a Klubesten bemutatott műsor első darabját, a Beglerbég katonáinak indulóját a Nándorfehérvári ütközetben. (A bég - eredeti kiejtéssel: bej, vagyis ezredes, a bejlerbej pedig - közkeletű magyar kiejtéssel: beglerbég annyit tesz: a bejek beje: fővezér. De nem "nagyvezír" - az inkább politikai főnök volt.)

Ez a muzsika is eredeti hangszereken szólal meg: dob és töröksíp. A töröksíp másik neve: tárogató, nádsípos fúvós. A tárogatót átvették a magyarok is, lett belőle általános tábori, katonai fafúvós már Thököly idejében: éles, messzire ható, riasztó hangja van, ahogyan az mezőn, táborban, hadi készültségben kellett is.

Aztán a bújdosó kurucok is tárogató mellett búsongtak, miközben őszi harmat után, nagy hegyeknek ormán elbujdostak Lengyelország felé, az osztrákok pedig tüzre hányatták a tárogatókat, nehogy a kuruc hangszer ébren tartsa a rebellis magyar lelkületet. De jött a XIX. századi nagy nemzeti felzihálás, és egy Schunda nevű hangszerkészítő felélesztette a tárogatót. (Csehországból települt át és a pedálos cimbalom mellett a töröksípból tárogatót